

ความชอบธรรมทางสังคมของบ่อนคาสิโน :
ศึกษาจากกรณีศึกษาเชิงนโยบาย ในประเทศไทย*

SOCIAL LEGITIMACY OF CASINOS:
A STUDY OF POLICY DEBATES IN THAILAND

ศักดิ์ เป้นดวง

Sakda Peanduang

บริษัท ดีเอ็มแอล เพ้นท์ จำกัด

DML Paint Company Limited

Corresponding Author E-mail: sakda1973bkk@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้เป็นการศึกษา ความชอบธรรมทางสังคมของบ่อนคาสิโน : ศึกษาจากกรณีศึกษาเชิงนโยบายในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการสร้างความชอบธรรมทางสังคมของบ่อนคาสิโนในบริบทสังคมไทย รวมทั้งเพื่อวิเคราะห์แนวคิดเชิงนโยบายและเหตุผลทางการเมือง เศรษฐกิจ และจริยธรรม ที่ใช้สนับสนุนหรือคัดค้านบ่อนคาสิโนและเพื่อเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงระหว่างการออกแบบนโยบายสาธารณะกับการยอมรับทางวัฒนธรรมและจริยธรรมของสังคมไทย พบว่า กระบวนการสร้างความชอบธรรม โดยการยอมรับหรือปฏิเสธบ่อนคาสิโนไม่ได้จำกัดเพียงเหตุผลเชิงเศรษฐกิจหรือกฎหมาย หากแต่สัมพันธ์กับคุณค่า จริยธรรม วัฒนธรรม และโครงสร้างอำนาจทางสังคม ส่วนแนวคิดการสร้างความชอบธรรมทางนโยบายไม่ได้เป็นกลางทางอำนาจ แต่มักถูกกำหนดโดยวาทกรรมของรัฐทุน และสื่อ เช่น การเน้นประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือการควบคุมอาชญากรรม ขณะเดียวกันฝ่ายคัดค้านบ่อนคาสิโนก็ใช้วาทกรรมทางศีลธรรมอิงหลักพุทธศาสนาเพื่อสร้างความชอบธรรมเชิงคุณค่า ทั้งสองฝ่ายจึงต่างใช้อำนาจผ่านวาทกรรมในการกำหนดสิ่งที่สังคมควรยอมรับหรือปฏิเสธ นำไปสู่ความขัดแย้งที่ขยายวงกว้างในสังคม และองค์ความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงระหว่างการออกแบบนโยบายสาธารณะกับการยอมรับทางวัฒนธรรมและจริยธรรมของสังคมไทย ประกอบด้วย คือ รอบคอบทางเศรษฐกิจ สร้างจิตสำนึกวัฒนธรรม มีความชอบธรรมต่อสังคม สังคมความร่วมมือ ยึดถือแนวคิดของมวลชน และสรรค์สร้างสังคม คือ จุดหมายเดียวกัน

คำสำคัญ: ความชอบธรรมทางสังคม; บ่อนคาสิโน; นโยบายสาธารณะ; ศีลธรรม; โครงสร้างอำนาจ

Abstract

This academic article examined the social legitimacy of casinos, with a focus on the policy debates in Thailand. The objectives were to investigate the processes through which social legitimacy for casinos was constructed within the Thai social context, to analyze policy discourses and the political, economic, and ethical rationales used to support or oppose casinos, and to propose new knowledge that links public policy design with cultural and ethical acceptance in Thai society. The study was found that the process of legitimizing or rejecting casinos is not confined to economic or legal reasoning, but is closely tied to values, ethics, culture, and social power structures. Policy discourses of legitimacy are not power-neutral; rather, they are often shaped by the narratives of the state, capital, and the media such as emphasizing economic benefits or crime control. Conversely, opponents of casinos employed moral discourses grounded in Buddhist principles to construct value-based legitimacy. Both sides thus exercised power through discourse in defining what society ought to accept or reject, leading to broader social conflicts. The new body of knowledge emerging from this study connected public policy design with cultural and ethical acceptance in Thai society, highlighting the following dimensions: economic prudence, cultural consciousness, social legitimacy, collaborative engagement, adherence to public values, and the shared goal of creating a just society.

Keywords: Social Legitimacy; Casino; Public Policy; Morality; Power Structure

บทนำ

การถกเถียงเกี่ยวกับการจัดตั้งบ่อนคาสิโนอย่างถูกกฎหมายในประเทศไทยเป็นประเด็นที่ปรากฏในพื้นที่สาธารณะมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจและการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่รัฐไทยเริ่มหันมาพิจารณานโยบายทางเลือกที่มีศักยภาพในการสร้างรายได้เข้ารัฐอย่างเร่งด่วน หนึ่งในแนวทางที่ถูกเสนอซ้ำแล้วซ้ำเล่า คือ การออกกฎหมายให้การพนันบางประเภท เช่น บ่อนคาสิโน ถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีเหตุผลหลัก คือ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว เพิ่มรายได้ภาษี และลดอำนาจของระบบพนันใต้ดิน (รัฐสภาไทย, 2566) แม้ข้อเสนอเหล่านี้จะมีน้ำหนักในเชิงเศรษฐกิจและการควบคุมทางสังคม แต่ในทางกลับกัน การต่อต้านจากกลุ่มประชาสังคม นักวิชาการ และผู้นำศาสนา ก็แสดงให้เห็นถึงความท้าทายในการสร้างความชอบธรรมทางสังคมให้แก่บ่อนคาสิโนในบริบทวัฒนธรรมไทย ซึ่งยังคงให้ความสำคัญกับจริยธรรม ความเชื่อทางศาสนา และภาพลักษณ์ของรัฐในฐานะผู้ดูแลคุณธรรม

ของสังคม ผู้เขียนจึงสนใจศึกษาเรื่องนี้โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการสร้างความชอบธรรมทางสังคมของบ่อนคาสีโนในบริบทสังคมไทย รวมทั้งเพื่อวิเคราะห์แนวคิดเชิงนโยบายและเหตุผลทางการเมือง เศรษฐกิจ และจริยธรรม ที่ใช้สนับสนุนหรือคัดค้านบ่อนคาสีโน และเพื่อเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงระหว่างการออกแบบนโยบายสาธารณะกับการยอมรับทางวัฒนธรรมและจริยธรรมของสังคมไทย โดยมีการตั้งคำถามว่า การจัดตั้งบ่อนคาสีโนในประเทศไทยสามารถสร้างความชอบธรรมทางสังคมได้หรือไม่ และหากได้ จะต้องมีความเข้าใจใดในการออกแบบนโยบายให้ตอบสนองต่อทั้งมิติทางเศรษฐกิจ จริยธรรมและวัฒนธรรมร่วมกัน

แนวคิดทางที่เกี่ยวข้องกับความชอบธรรมของบ่อนคาสีโน

สำหรับประเด็นความชอบธรรมทางสังคมของบ่อนคาสีโน ซึ่งในการศึกษานี้อาศัยกรอบแนวคิดทางสังคมศาสตร์และรัฐศาสตร์ที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ แนวคิดเรื่องความชอบธรรม (Legitimacy) ซึ่งแนวคิดเรื่อง ความชอบธรรม ถูกนำเสนอโดยนักสังคมวิทยา ซึ่งแบ่งรูปแบบของอำนาจที่ได้รับการยอมรับออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ อำนาจแบบประเพณีนิยม (Traditional Authority) อำนาจแบบคาริสมาทิก (Charismatic Authority) และอำนาจแบบนิติ-เหตุผล (Legal-Rational Authority) ซึ่งความชอบธรรมในแต่ละรูปแบบนี้ขึ้นกับวัฒนธรรมและค่านิยมของสังคมนั้น ๆ (Weber, 1978) โดยนอกจากนี้ ความชอบธรรมทางสังคมสามารถเกิดขึ้นได้จาก 3 มิติ คือ ความชอบธรรมเชิงปฏิบัติการ (Pragmatic Legitimacy) เมื่อการกระทำขององค์กรสอดคล้องกับผลประโยชน์ของสาธารณะ ความชอบธรรมเชิงคุณค่า (Moral Legitimacy) เมื่อกิจกรรมนั้นถือว่าถูกต้องตามหลักจริยธรรม ความชอบธรรมเชิงความรู้ (Cognitive Legitimacy) เมื่อกิจกรรมนั้นกลายเป็นสิ่งที่สังคมคาดหวังให้มีอยู่ (Suchman, 1995)

แนวคิดนโยบายสาธารณะกับศีลธรรมสาธารณะ การกำหนดนโยบายสาธารณะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม เช่น การพนัน การทำแท้ง หรือการใช้กัญชา มักจะเกี่ยวข้องกับศีลธรรมสาธารณะ (Public Morality) ซึ่งเป็นชุดความเชื่อร่วมของสังคม (Habermas, 1996) การตัดสินใจว่านโยบายใด “เหมาะสม” หรือ “ควรยอมรับ” จึงมิได้ขึ้นกับผลประโยชน์เท่านั้น แต่ยังรวมถึงภาพลักษณ์ของความถูกต้องทางคุณธรรม ซึ่งในบริบทไทย มักสัมพันธ์กับค่านิยมทางศาสนาและครอบครัว (ปิยบุตร แสงกนกกุล, 2564)

แนวคิดโครงสร้างอำนาจและวาทกรรม ซึ่งอำนาจไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่เฉพาะในรัฐหรือกฎหมายเท่านั้น แต่อำนาจแทรกซึมอยู่ในวาทกรรม (Discourse) ซึ่งกำหนดสิ่งที่ “พูดได้” และ “พูดไม่ได้” การสร้างความชอบธรรมให้กับนโยบายหนึ่ง ๆ จึงขึ้นกับกระบวนการผลิตซ้ำของวาทกรรมในสื่อ สถาบัน และพื้นที่สาธารณะ (Foucault, 1980)

ดังนั้น การศึกษานี้ใช้แนวคิดหลัก 3 ประการในการวิเคราะห์ความชอบธรรมของบ่อนคาสีโน ได้แก่ แนวคิดเรื่องความชอบธรรมที่แบ่งเป็นเชิงปฏิบัติการ เชิงคุณค่า และเชิงความรู้

แนวคิดศีลธรรมสาธารณะซึ่งชี้ว่าการยอมรับนโยบายขึ้นอยู่กับค่านิยมทางศาสนาและวัฒนธรรมของสังคม และแนวคิดโครงสร้างอำนาจก็ว่าทบทรมที่มองว่าอำนาจแฝงอยู่ในถ้อยคำและสื่อซึ่งมีบทบาทในการกำหนดสิ่งที่สังคมยอมรับหรือปฏิเสธ

ประวัติศาสตร์บ่อนคาสีโนในประเทศไทยและโลก

บ่อนคาสีโนในฐานะสถานประกอบการการพนันที่ถูกกฎหมายมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานในโลกตะวันตก โดยเฉพาะในยุโรปและสหรัฐอเมริกา เช่น ลาสเวกัสและมาเก๊า ซึ่งพัฒนาเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวและความบันเทิงระดับโลก (Eadington, 1999) ในทางกลับกัน ประเทศไทยมีลักษณะเฉพาะ คือ การพนันทุกประเภทที่มีได้รับอนุญาตถือเป็นสิ่งผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 และรัฐมักมองการพนันในฐานะภัยต่อศีลธรรมสาธารณะ อย่างไรก็ตาม บ่อนใต้ดินและรูปแบบการพนันออนไลน์ได้แพร่กระจายอย่างต่อเนื่องในไทย โดยเฉพาะในช่วงที่รัฐไม่สามารถควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กลุ่มธรรมาภิบาล, 2565) ข้อมูลจากศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคม (2564) ชี้ว่า มูลค่าการพนันในประเทศไทยสูงกว่า 500,000 ล้านบาทต่อปี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการดำรงอยู่ของความจริงคู่ขนานระหว่างกฎหมายกับพฤติกรรมของประชาชน

ดังนั้น แม้ประเทศตะวันตก เช่น สหรัฐฯ และมาเก๊า พัฒนาคาสีโนเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวอย่างถูกกฎหมาย ขณะที่ประเทศไทยยังมองการพนันเป็นภัยต่อศีลธรรม แม้มีกฎหมายห้าม แต่บ่อนใต้ดินและการพนันออนไลน์ยังคงแพร่หลายและสร้างรายได้มหาศาล สะท้อนความจริงคู่ขนานระหว่างกฎหมายกับพฤติกรรมของประชาชน

รูปแบบการถกเถียงทางนโยบาย ของฝ่ายสนับสนุน และฝ่ายต่อต้าน

การถกเถียงเรื่องบ่อนคาสีโนในประเทศไทยมีลักษณะเป็นนโยบายที่ขัดแย้งทางจริยธรรม (Moral Policy Conflict) ฝ่ายสนับสนุนเสนอเหตุผลหลักคือ การจัดตั้งบ่อนคาสีโนอย่างถูกกฎหมายจะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ สร้างรายได้เข้ารัฐ ลดอำนาจของกลุ่มอิทธิพลใต้ดิน และควบคุมผลกระทบได้ดีกว่าการปล่อยให้มืออย่างไม่เป็นทางการ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) ในขณะที่ฝ่ายคัดค้าน เช่น กลุ่มศาสนา นักวิชาการด้านจริยธรรม และองค์กรภาคประชาชน มองว่า การพนันคือรากของปัญหาสังคม เช่น ความยากจน หนี้สิน และอาชญากรรม อีกทั้งขัดต่อหลักคำสอนของศาสนาพุทธซึ่งเป็นรากฐานของค่านิยมไทย (พระไพศาล วิสาโล, 2563) โดยความขัดแย้งในเชิงนโยบายนี้ไม่ได้จำกัดอยู่แค่การคำนวณต้นทุน-ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงการปะทะกันระหว่างจริยธรรมแบบอนุรักษนิยมกับเหตุผลแบบเสรีนิยม ในการออกแบบนโยบายสาธารณะ (Rawls, 1993)

ดังนั้น การถกเถียงเรื่องบ่อนคาสิโนในไทยสะท้อนลักษณะของนโยบายที่ขัดแย้งทางจริยธรรม โดยฝ่ายสนับสนุนเน้นประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการควบคุม ส่วนฝ่ายคัดค้านยึดหลักจริยธรรม ศาสนา และค่านิยมไทย ความขัดแย้งนี้จึงเป็นการปะทะกันระหว่างจริยธรรมแบบอนุรักษ์นิยมกับเหตุผลแบบเสรีนิยมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ

กระบวนการสร้างความชอบธรรมทางสังคม กรณีศึกษาข้อเสนอของภาครัฐ

ในช่วงปี พ.ศ. 2565-2566 มีข้อเสนออย่างเป็นทางการจากคณะกรรมการการของรัฐสภาไทยในการศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดตั้ง Entertainment Complex ที่มีบ่อนคาสิโนเป็นส่วนหนึ่ง โดยมีการอ้างอิงถึงโมเดลของประเทศที่ประสบความสำเร็จ เช่น สิงคโปร์และเกาหลีใต้ ซึ่งสามารถควบคุมผลกระทบเชิงลบได้ผ่านระบบภาษีและใบอนุญาต (รัฐสภาไทย, 2566) การเสนอนี้พยายามสร้างความชอบธรรมเชิงปฏิบัติการ (Pragmatic Legitimacy) โดยเน้นย้ำว่า การพนันมีอยู่จริงในสังคมไทย และรัฐควรควบคุมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Suchman, 1995) อย่างไรก็ตาม การสำรวจความเห็นจากประชาชนโดยสถาบันวิจัยนิด้าโพล (2566) พบว่าร้อยละ 61.2 ของประชาชนไม่เห็นด้วยกับการตั้งบ่อนคาสิโนอย่างถูกกฎหมาย โดยให้เหตุผลด้านศีลธรรมและผลกระทบทางสังคม ซึ่งสะท้อนว่าความพยายามของรัฐยังไม่สามารถสร้างความชอบธรรมเชิงคุณค่าได้ เนื่องจากขาดการสื่อสารที่ครอบคลุมความห่วงกังวลของประชาชน และไม่มีการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมอย่างแท้จริง

ดังนั้น กระบวนการสร้างความชอบธรรมทางสังคม กรณีศึกษาข้อเสนอของภาครัฐ โดยในการศึกษาข้อมูลของฝ่ายกรรมการ ซึ่งจากการนำเสนอของภาครัฐ มีการอ้างอิงข้อมูลหรือกล่าวถึงประเทศที่มีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการบ่อนคาสิโน ทั้งเกาหลีใต้และสิงคโปร์ ซึ่งพยายามสร้างความชอบธรรมเชิงปฏิบัติการ โดยเพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีที่สูญเสียไปได้ และความชอบธรรมเชิงคุณค่า โดยให้เหตุผลทางศีลธรรม เพื่อให้เกิดความเหมาะสมไม่ให้ละเมิดกฎหมายในการมีส่วนร่วมกับการกลไกในภาครัฐ

การวิเคราะห์เชิงโครงสร้าง อำนาจ ทุน และความหมายของศีลธรรม

การสร้างความชอบธรรมทางนโยบายใด ๆ ไม่ได้ดำเนินไปในสุญญากาศทางอำนาจ เหล่านี้ ชี้ให้เห็นว่า อำนาจของรัฐและทุนสามารถกำหนดความจริงที่ยอมรับได้ ผ่านวาทกรรมที่ผลิตซ้ำในสื่อและนโยบาย การใช้ถ้อยคำอย่าง “สร้างรายได้เข้ารัฐ” “ควบคุมได้ดิน” หรือ “ลดอาชญากรรม” จึงเป็นกลไกของอำนาจที่ทำให้สังคมมองบ่อนคาสิโนในมุมที่เป็นประโยชน์ต่อรัฐ (Foucault, 1980) ในขณะเดียวกัน ศีลธรรมเองก็ถูกใช้เป็นเครื่องมือทางวาทกรรมเช่นกัน โดยฝ่ายที่คัดค้านบ่อนคาสิโนมักอ้างถึงหลักธรรมของพุทธศาสนา เช่น อบายมุข หรือ สติสัมปชัญญะ เพื่อสร้างความชอบธรรมเชิงคุณค่าในการต่อต้านการพนัน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2562) ข้อสังเกต คือ ทั้งสองฝ่ายต่างใช้วาทกรรมที่เชื่อมโยงกับอำนาจ ฝ่ายหนึ่งใช้

เศรษฐกิจและกฎหมาย อีกฝ่ายใช้ศีลธรรมและค่านิยม เพื่อกำหนดขอบเขตของสิ่งที่สังคมควรหรือไม่ควรยอมรับ ซึ่งทำให้การถกเถียงนั้นเกิดการบานปลายในสังคม ทำให้กลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับนโยบายนี้ หรือกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยมองว่า อาจเป็นกลไกที่นำไปสู่การมอมเมาประชาชน หรือกระตุ้นให้ประชาชนนั้นขาดศีลธรรมเมื่อมีบ่อนกาสิโนในประเทศไทย

ดังนั้น การสร้างความชอบธรรมทางนโยบายไม่ได้เป็นกลางทางอำนาจ แต่มักถูกกำหนดโดยวาทกรรมของรัฐ ทุน และสื่อ เช่น การเน้นประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือการควบคุมอาชญากรรม ขณะเดียวกันฝ่ายคัดค้านบ่อนกาสิโนก็ใช้วาทกรรมทางศีลธรรมอิงหลักพุทธศาสนา เพื่อสร้างความชอบธรรมเชิงคุณค่า ทั้งสองฝ่ายจึงต่างใช้อำนาจผ่านวาทกรรมในการกำหนดสิ่งที่สังคมควรยอมรับหรือปฏิเสธ นำไปสู่ความขัดแย้งที่ขยายวงกว้างในสังคม

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

สำหรับองค์ความรู้เกี่ยวกับ ความชอบธรรมทางสังคมของบ่อนกาสิโน : ศึกษาจากกรณีถกเถียงเชิงนโยบายในประเทศไทย ซึ่งผู้เขียนได้ทำการสังเคราะห์ และอธิบายไว้ ดังนี้

รอบคอบทางเศรษฐกิจ คือ การพิจารณาผลกระทบทางเศรษฐกิจอย่างรอบด้าน เช่น รายได้รัฐ การจ้างงาน และผลต่อธุรกิจท้องถิ่น ก่อนตัดสินใจอนุญาตหรือคัดค้านการเปิดบ่อนกาสิโน โดยไม่ละเลยต้นทุนแฝงหรือผลเสียระยะยาวที่อาจเกิดขึ้นกับสังคมและเศรษฐกิจโดยรวม

สร้างจิตสำนึกวัฒนธรรม คือ การปลูกฝังให้สังคมตระหนักถึงคุณค่าและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทย เช่น ความพอเพียงและการหลีกเลี่ยงอบายมุข ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณาความชอบธรรมของบ่อนกาสิโนในเชิงสังคมและศีลธรรม

มีความชอบธรรมต่อสังคม คือ การที่บ่อนกาสิโนได้รับการยอมรับจากสังคมว่าเหมาะสม และสอดคล้องกับคุณค่าทางศีลธรรม กฎหมาย และผลประโยชน์ร่วมของประชาชน ซึ่งต้องผ่านการพิจารณาอย่างรอบด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และจริยธรรม

สังคมความร่วมมือ คือ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องระหว่างรัฐ ประชาชน และภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม เพื่อหาฉันทามติหรือแนวทางที่เหมาะสมในการตัดสินใจเกี่ยวกับบ่อนกาสิโน อันจะนำไปสู่ความชอบธรรมและการยอมรับในระดับสังคม

ยึดถือแนวคิดของมวลชน คือ การให้ความสำคัญกับความคิดเห็น ความรู้สึก และคุณค่าของประชาชนส่วนใหญ่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับบ่อนกาสิโน เพื่อสะท้อนเจตจำนงของสังคมและสร้างความชอบธรรมในกระบวนการตัดสินใจของรัฐ

สรรค์สร้างสังคมคือจุดหมายเดียวกัน คือ การที่ทุกภาคส่วนในสังคมมีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาสังคมให้น่าอยู่ ยั่งยืน และมีคุณธรรม ซึ่งการพิจารณาความชอบธรรมของบ่อนกาสิโนต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของเป้าหมายร่วมกัน ไม่ใช่เพียงผลประโยชน์เฉพาะกลุ่ม

สรุป

ผู้เขียนนำเสนอการวิเคราะห์ประเด็นความชอบธรรมทางสังคมของบ่อนกาสิโนในบริบทสังคมไทย โดยชี้ให้เห็นว่า ความยอมรับหรือปฏิเสธบ่อนกาสิโนไม่ได้จำกัดเพียงเหตุผลเชิงเศรษฐกิจหรือกฎหมาย หากแต่สัมพันธ์กับคุณค่า จริยธรรม วัฒนธรรม และโครงสร้างอำนาจทางสังคม การผลักดันนโยบายจากภาครัฐถูกวิพากษ์ในสามมิติหลัก ได้แก่ การมุ่งเน้นผลประโยชน์และการควบคุมปัญหาใต้ดิน ความไม่ไว้วางใจในระบบกำกับดูแล และการขาดจริยธรรมสาธารณะในกระบวนการสร้างความชอบธรรม ผู้เขียนเสนอแนวทางเชิงนโยบาย ได้แก่ การเปิดเวทีสาธารณะเพื่อการมีส่วนร่วม การออกแบบรูปแบบกาสิโนที่สอดคล้องกับบริบทไทย การจัดตั้งกลไกกำกับดูแลอิสระ และการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านจริยธรรมเกี่ยวกับการพนัน

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มรณรงค์หยุดการพนัน. (2565). รายงานสถานการณ์การพนันในประเทศไทย ปี 2565. กรุงเทพฯ: สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า.
- ปิยบุตร แสงกนกกุล. (2564). จริยธรรมกับรัฐธรรมนูญ: การออกแบบนโยบายสาธารณะในสังคมพหุวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายสาธารณะเพื่อสังคมประชาธิปไตย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2562). พุทธธรรมกับปัญหาสังคมร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระไพศาล วิสาโล. (2563). ศีลธรรมกับเศรษฐกิจสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สวนเงินมีมา.
- รัฐสภาไทย. (2566). รายงานผลการศึกษการจัดตั้ง Entertainment Complex. กรุงเทพฯ: สำนักกรรมาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคม. (2564). การวิเคราะห์ตลาดการพนันใต้ดินในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สถาบันวิจัยนิด้าโพล. (2566). ผลสำรวจความคิดเห็นประชาชน เรื่อง “เห็นด้วยหรือไม่กับบ่อนคาสีโนถูกกฎหมาย”. กรุงเทพฯ: นิด้าโพล.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจของบ่อนคาสีโนถูกกฎหมาย. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Eadington, W. R. (1999). The Economics of Casino Gambling. *Journal of Economic Perspectives*, 13(3), 173-192.
- Foucault, M. (1980). *Power/Knowledge: Selected Interviews and Other Writings 1972-1977*. New York: Pantheon.
- Habermas, J. (1996). *Between Facts and Norms: Contributions to A Discourse Theory of Law and Democracy*. Cambridge: MIT Press.
- Rawls, J. (1993). *Political Liberalism*. New York: Columbia University Press.
- Suchman, M. C. (1995). Managing Legitimacy: Strategic and Institutional Approaches. *Academy of Management Review*, 20(3), 571-610.
- Weber, M. (1978). *Economy and Society: An Outline of Interpretive Sociology*. California: University of California Press.

